

Sygn. akt III KK 57/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 maja 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Barbara Skoczowska (przewodniczący)

SSN Andrzej Stępka (sprawozdawca)

SSN Dariusz Świecki

Protokolant Anna Korzeniecka-Plewka

przy udziale prokuratora Prokuratury Generalnej Zdzisława Brodzisza
w sprawie S. K.

skazanego z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 13 maja 2015 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na niekorzyść skazanego
od wyroku Sądu Okręgowego w Z.

z dnia 14 października 2014 r., zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w B.

z dnia 28 maja 2014 r.,

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Okręgowemu w Z. do ponownego rozpoznania w postępowaniu
odwoławczym.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w B. wyrokiem z dnia 28 maja 2014 r., uznał S. K. za winnego trzech przestępstw, kwalifikowanych przez prokuratora z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. oraz art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.,

z tym, że przyjął, iż odnośnie czynu kwalifikowanego z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., oskarżony usiłował dokonać kradzieży z włamaniem do pomieszczenia socjalnego i dokonać zaboru w celu przywłaszczenia znajdujących się tam przedmiotów - i przyjmując, że opisane czyny zostały popełnione w warunkach ciągu przestępstw, na podstawie art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. wymierzył oskarżonemu karę 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Wyrok ten, w całości na korzyść oskarżonego zaskarżył obrońca, zarzucając m. in. obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść wyroku, a to art. 4 k.p.k., art. 5 § 2 k.p.k. i art. 7 k.p.k. oraz błąd w ustaleniach faktycznych. W konkluzji skarżący wniósł o uniewinnienie oskarżonego od zarzucanych mu czynów, ewentualnie o uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Wyrokiem z dnia 14 października 2014 r., Sąd Okręgowy w Z. - wychodząc poza granice zarzutów - zmienił orzeczenie w ten sposób, że z opisów czynów z pkt II i III wyeliminował znamiona działania oskarżonego w ramach powrotu do przestępstwa; z kwalifikacji prawnych czynów z pkt II i III wyeliminował art. 64 § 1 k.k.; karę za czyny z pkt I, II i III orzeczoną na podstawie art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. złagodził do 2 lat pozbawienia wolności; w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Kasację od całości wyroku na niekorzyść skazanego złożył Prokurator Generalny, zarzucając rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisu prawa karnego materialnego, a mianowicie art. 64 § 1 k.k., polegające na zmianie wyroku Sądu I instancji poprzez wyeliminowanie z opisu czynów w pkt II i III, znamion działania oskarżonego w ramach powrotu do przestępstwa oraz w przyjętej kwalifikacji prawnej czynu wyeliminowanie art. 64 § 1 k.k., co w konsekwencji doprowadziło do złagodzenia za czyny I, II i III kary pozbawienia wolności w sytuacji, gdy istniały przesłanki do przypisania oskarżonemu S. K. działania w warunkach powrotu do przestępstwa określonych w art. 64 § 1 k.k.

W oparciu o tak sformułowany zarzut Prokurator wniósł o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Z. w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja wniesiona przez Prokuratora Generalnego okazała się w całej rozciągłości zasadna. Wyeliminowanie przez Sąd odwoławczy dokonanego przez Sąd Rejonowy ustalenia o działaniu przez S. K. w warunkach recydywy specjalnej zwykłej, określonych w art. 64 § 1 k.k., stanowiło rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie prawa.

Uzasadnienie Sądu odwoławczego wskazuje, że podstawą ustaleń w zakresie oceny, czy S. K. odpowiadał w niniejszej sprawie w odniesieniu do przypisanego mu ciągu trzech przestępstw z art. 279 § 1 k.k., w warunkach recydywy, był wyrok nakazowy Sądu Rejonowego w Z. z dnia 21 września 2004 r., na mocy którego S. K. został skazany za dokonanie przestępstwa z art. 288 § 1 k.k., na karę grzywny w liczbie 80 stawek dziennych i wysokości jednej stawki dziennej grzywny w kwocie 10 zł. Uwadze Sądu umknęło jednak, że od tego wyroku złożył sprzeciw prokurator, w następstwie czego po rozpoznaniu sprawy na rozprawie, wyrokiem zaocznym z dnia 26 października 2004 r., skazano S. K. na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat próby i oddając skazanego pod dozór kuratora. Jednocześnie, tym samym wyrokiem, skazano S. K. na karę grzywny w wysokości 30 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki dziennej grzywny na kwotę 10 zł. Nadto rozstrzygnięto o obowiązku naprawienia szkody oraz o kosztach sądowych .

Należy zaznaczyć, że kara orzeczona wymienionym wyrokiem zaocznym z dnia 26 października 2004 r., do którego odnosi się warunek odbycia kary co najmniej 6 miesięcy pozbawienia wolności wymierzonej za podobne umyślne przestępstwo, została w związku z postanowieniem z dnia 12 kwietnia 2007 r., sygn. akt ... 1845/06, zarządzona do wykonania. Skazany odbył tę karę w całości w okresie od 16 lipca 2008 r. do 16 marca 2009 r.

Zgodnie z treścią uchwały Sądu Najwyższego z dnia 24 kwietnia 1985 r., VI KZP 5/85 (OSNKW 1985, z. 7-8, poz. 54), pięcioletni okres przewidywany w art. 64 § 1 k.k., rozpoczął swój bieg od odbycia kary 8 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej w sprawie ... 1000/04, to jest od dnia 16 marca 2009 roku. W związku z tym nie może być wątpliwości, że S. K. przestępstw z art. 279 § 1 k.k. popełnionych w nocy z dnia 18 na 19 lipca 2012 roku, dopuścił się w ciągu 5 lat po odbyciu kary

pozbawienia wolności orzeczonej przywołanym wyżej wyrokiem zaocznym z dnia 26 października 2004 r.

Sąd odwoławczy zakwestionował dokonaną przez Sąd I instancji analizę uprzedniego skazania S. K., w kontekście rodzaju wymierzonej kary i uznał brak wystąpienia elementu uprzedniego odbycia co najmniej 6 miesięcy kary pozbawienia wolności, niezbędnego do przyjęcia działania oskarżonego w warunkach recydywy z art. 64 § 1 k.k. Błędne przekonanie, jak wynika z treści uzasadnienia, Sąd Okręgowy oparł na podstawie wyroku nakazowego z dnia 21 września 2004 r. (s. 7 uzasadnienia). Wobec powyższego uznać należało, że Sąd odwoławczy dopuszczając się obrazy przepisu art. 64 § 1 k.k., bezpodstawnie wyeliminował ten przepis z kwalifikacji prawnej czynów z art. 279 § 1 k.k.

Krytycznie zaznaczyć dodatkowo należy, że sprawa niniejsza była przedmiotem dwukrotnego rozpoznania przez sądy obydwu instancji, przy czym Sąd Okręgowy po raz kolejny powielił ten sam błąd przyjmując, że wyrokiem wydanym w sprawie ... 1000/04, S. K. został skazany na karę grzywny (k. 261-261v akt ... 863/13). Wyrokiem z dnia 26 września 2013 r., w sprawie ... 547/13, Sąd Okręgowy w Z. uchylił wyrok Sądu Rejonowego w B. z dnia 26 marca 2013 r., w sprawie ... 933/12, w stosunku do oskarżonego S. K., w zakresie przestępstw z pkt II i III aktu oskarżenia, zarzucając błędne ich zakwalifikowanie z art. 64 § 1 k.k. Zarzucił wówczas Sąd odwoławczy, iż Sąd I instancji bezkrytycznie powielił w tym zakresie błąd prokuratora, opierając się zapewne tylko na zapisach w karcie karnej, gdy w rzeczywistości skazano S. K. w sprawie ... 1000/04 jedynie na karę grzywny. Już to stanowisko Sądu Okręgowego musi zaskakiwać, dowodząc nierzetelnej kontroli odwoławczej co do prawidłowości przyjętej przez Sąd Rejonowy kwalifikacji prawnej przypisanych oskarżonemu czynów. Rzecz bowiem w tym, że ani prokurator, ani Sąd I instancji, nie popełnił wówczas zarzucanego przez Sąd odwoławczy błędu. Kierując do Sądu Rejonowego w B. akt oskarżenia, prokurator dołączył pełną dokumentację świadczącą o działaniu przez S. K. w warunkach z art. 64 § 1 k.k. W jej skład wchodziła zarówno karta karna, na którą powoływał się Sąd Okręgowy - zresztą wyciągając z jej analizy nietrafne wnioski - jak i odpis wyroku zaocznego wraz z danymi o odbyciu przez oskarżonego kary pozbawienia wolności (k. 115 — 116, 139 - 139v akt ... 863/13). To właśnie na te dokumenty powoływał się Sąd I

instancji w pisemnych motywach wyroku z dnia 26 marca 2013 r., w sprawie ... 933/12, uzasadniając przyjęcie w stosunku do oskarżonego recydywy z art. 64 § 1 k.k. (s. 1 uzasadnienia, k. 217 akt sprawy ... 863/13). Identyczne stanowisko w omawianym temacie zajął Sąd I instancji także w wyroku z dnia 28 maja 2014 r., wskazując w jego uzasadnieniu karty dokumentów, na podstawie których przyjął działanie S. K. w warunkach recydywy z art. 64 § 1 k.k. (s. 6 uzasadnienia, k. 341). Trzeba także zwrócić uwagę, iż na rozprawie w dniu 21 maja 2014 r. dodatkowo Sąd przeprowadził dowód z akt sprawy ... 1000/04 (k. 331 v - 332). Tym bardziej więc musi dziwić powielenie przez Sąd odwoławczy po raz drugi tego samego błędu w omawianym zakresie.

Podsumowując powyższe uwagi, należy podzielić pogląd prezentowany w kasacji, iż stwierdzone naruszenie przepisu prawa materialnego miało charakter rażący, a jednocześnie, że uchybienie to miało istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku. Konsekwencje skazania S. K. z wyeliminowaniem działania w warunkach recydywy z art. 64 § 1 k.k., objawiają się nie tylko w przyjęciu ewidentnie błędnej kwalifikacji prawnej przypisanego mu ciągu przestępstw, ale również odnoszą się do wymiaru kary. Przy uwzględnieniu właściwych przesłanek odpowiedzialności oskarżonego, nie można bowiem wykluczyć innego jej ukształtowania. Niezależnie od tego, przyjęcie odpowiedzialności w warunkach recydywy ma znaczenie także dla reguł wykonywania orzeczonej kary pozbawienia wolności.

W konsekwencji takiego stanu rzeczy, Sąd Najwyższy uwzględnił kasację Prokuratora Generalnego i w oparciu o art. 537 § 2 k.p.k. uchylił wyrok oraz przekazał sprawę S. K. do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Z. w postępowaniu odwoławczym. W jego toku konieczne będzie uniknięcie uchybień, które doprowadziły do uwzględnienia kasacji i procedowanie z poszanowaniem odpowiednich przepisów prawa materialnego i procesowego.